

Stockholm 2021-09-29

Effektrapport för verksamhetsåret 2020

Rapportering enligt Giva Sverige

Tegelviksgatan 40, 116 41 Stockholm
info@latinamerikagrupperna.se
www.latinamerikagrupperna.se

Latinamerikagrupperna är medlem i Giva Sverige. Som medlem förbinder sig Latinamerikagrupperna att följa Givas kvalitetskod, vilken syftar till att stärka organisationens professionalitet, ledning, styrning och kontroll. Ett av kodens krav är upprättandet av en årlig så kallad effektrapport. Syftet med effektrapporten är att inför givare, allmänhet och andra intressenter visa vilken nytta organisationen gör. Strukturen i denna effektrapport följer Givas mall och läses med fördel tillsammans med föreningens årliga verksamhetsberättelse och förvaltningsberättelse.

1. Organisation och vision

Latinamerikagrupperna är en systemkritisk solidaritets- och folkrörelseorganisation som tillsammans med latinamerikanska folkrörelser arbetar för ett rättvist och hållbart samhälle. Latinamerikagrupperna är religiöst och partipolitiskt obunden och en medlemsstyrd ideell förening. Verksamheten startade 1968 och drevs tom 2008 under namnet Utbildning för Biståndsverksamhet/UBV.

Vår vision är en rättvis värld med en jämlik resursfördelning där allas rättigheter garanteras, däribland naturens rättigheter. Vårt övergripande mål är att personer och grupper som av strukturella omständigheter tvingas leva i fattigdom och utanförskap har inflytande över beslutsprocesser som rör deras rättigheter.

Föreningens strategiska långtidsplan för åren 2019 - 2023 har fastslagit ett övergripande mål för tidsperioden. Målet är att vårt stöd har stärkt urfolk- och småbrukarrörelsen i Latinamerika med deras arbete att öka deltagande och inflytande i beslutsprocesser på lokal, nationell och regional nivå.

2. Organisatoriskt sammanhang

Latinamerikagrupperna verkar inom den globala rättviserörelsen utifrån ett systemkritiskt perspektiv. I Latinamerika samarbetar vi med urfolks- och småbrukarrörelsen, vilka representerar två av de mest marginaliserade grupperna i kontinenten. Inom urfolks- och småbrukarrörelsen arbetar vi med organisationer (samarbetsorganisationer) som vi anser har störst potential att öka det folkliga inflytandet. Dessa presenterar och implementerar konkreta alternativ till nuvarande utvecklingsmodell, som bygger på klimat- och social rättvisa istället för vinstintressen. Inom ramarna för samarbetet fokuserar vi framför allt på att stärka kvinnors och ungdomars inflytande, då dessa två grupper ofta har minst makt och inflytande såväl internt i organisationerna som i samhället i stort.

I Sverige samarbetar vi med olika organisationer i den globala rättviserörelsen inom nätverk som Solidaritetshuset, ForumCiv och Concord Sverige. Vi har även ett nära samarbete med flera folkhögskolor och studieförbund. På global nivå ingår vi i ett antal europeiska och globala nätverk med syfte att samverka kring kampanjer, kunskaps- och metodutbyten.

I Latinamerika stödjer vi samarbetsorganisationernas politiska och organisatoriska arbete. Det uppmärksammar vi i Sverige genom att lyfta deras politiska förslag och synliggöra fall där svenska intressen i Latinamerika orsakar direkt och strukturellt våld mot urfolk och småbrukare. I kampanjen Schyssta pensioner - som vi driver tillsammans med andra organisationer - uppmärksammar vi till exempel allmänheten och beslutsfattare om hur AP-fonderna investerar i kontroversiella branscher och bolag som kränker mänskliga rättigheter och bidrar till miljöförstörelse. Tillsammans med andra organisationer har vi fått igång en diskussion om alternativa system för livsmedelsproduktion där mänskliga rättigheter och miljö står i centrum.

3. Strategi

Vi tror att samarbete mellan sociala rörelser världen över är viktigt för att skapa förändring på såväl lokal som global nivå. Kontinuerligt utbyte av åsikter, erfarenheter, strategier och visioner stärker kampen för ett rättvist och hållbart samhälle både i Latinamerika, Sverige och Europa. Vi agerar lokalt men tillsammans påverkar vi globalt!

Vi samarbetar med aktörer både i Latinamerika och i Sverige/Europa som är intresserade av en stark och tydlig politisk allians där kunskap, verktyg, metoder och visioner utbyts, påverkansarbete planeras och genomförs gemensamt. En schematisk bild över detta kan ses i Bild 1.

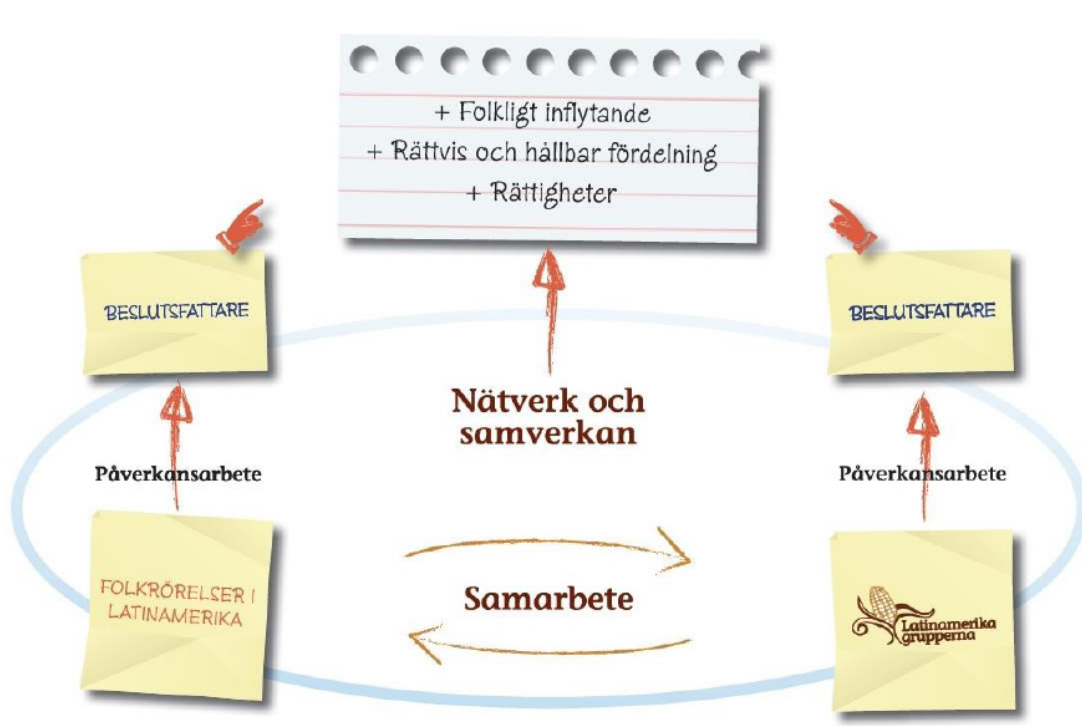

Bild 1. Global samverkan

För att uppnå ett hållbart och långsiktigt folkrörelsearbete med intern demokrati, ökat deltagande och ett strategiskt förändringsarbete arbetar Latinamerikagrupperna utifrån ett makt-, demokrati- och rättighetsperspektiv samt med strategin att:

- För att stärka vår förening och samarbetsorganisationernas kapacitet som politiska aktörer arbetar vi med olika folkbildningsmetoder. Genom folkbildning får människor ökad kunskap om sina rättigheter, demokrati, globala ekonomiska och politiska system, hållbara jordbruksmetoder etc. Men även ökad kunskap om metoder för att skapa opinion, genomföra kampanjer samt påverka beslutsfattare. Ett exempel på hur vi arbetar är det ekonomiska stödet som ges till våra aktivistgrupper i Sverige och våra samarbetsorganisationer i Latinamerika för att genomföra interna och utåtriktade utbildningar. Deltagarna på dessa utbildningar använder sedan sina kunskaper för att förmedla vidare detta till andra så att antalet individer, grupper och organisationer som utbildas snabbt multipliceras.

- För att stärka vår förening och samarbetsorganisationernas interna organisering och engagemang stödjer vi organisationsprocesser som stärker kvinnor och ungdomars deltagande och inflytande över interna beslutsprocesser hos våra samarbetsorganisationer. Det är viktigt att kvinnor och ungdomars prioriterade frågor genomsyrar deras arbete och strategier. Liknande arbete görs i vår egen förening för att öka medlemmarnas inflytande över interna beslutsprocesser samt deltagande i utformandet av föreningens arbete. Ett exempel på hur vi arbetar är det ekonomiska stöd vi ger till olika forum där kvinnor och ungdomar kan utveckla egna planer och konkretisera gemensamma behov som de sedan kan lyfta inom organisationen. Ett annat exempel är stöd till arbete med att synliggöra strukturer, normer och attityder inom organisationerna.
- Att stärka vår förening och samarbetsorganisationernas opinion- och påverkansarbete är grundläggande för att kunna förändra attityder, lagar, strukturer samt skapa jämlik fördelning av resurser. Samarbetsorganisationernas opinion- och påverkansarbete fokuserar på att utkräva sina rättigheter, synliggöra kränkningar samt delta i utarbetandet av exempelvis nationella lagförslag och skrivelser i FN deklamationer. Deras arbete möjliggörs bland annat genom att vi stödjer organisationernas deltagande i olika forum samt deras möjlighet till att kunna utveckla krav, ståndpunkter och förslag i olika frågor, lagar etc.

Vi anser att dessa tre delar måste samverka för att ett verkligt folkligt inflytande ska uppnås och vara hållbart över tid, se Bild 2.

För att förtydliga mer konkret hur föreningens arbete ska nå övergripande mål finns ett antal strategier, däribland följande två (se hemsidan):

- Strategisk långtidsplan för åren 2019-2023. Planen konkretiserar övergripande mål, fokus och strategier för perioden.
- Verksamhetsplan för innevarande år. Planen tydliggör mål, prioriteringar och strategier för året med syfte att verksamheten på ett effektivt sätt styrs mot uppsatta mål i den strategiska planen.

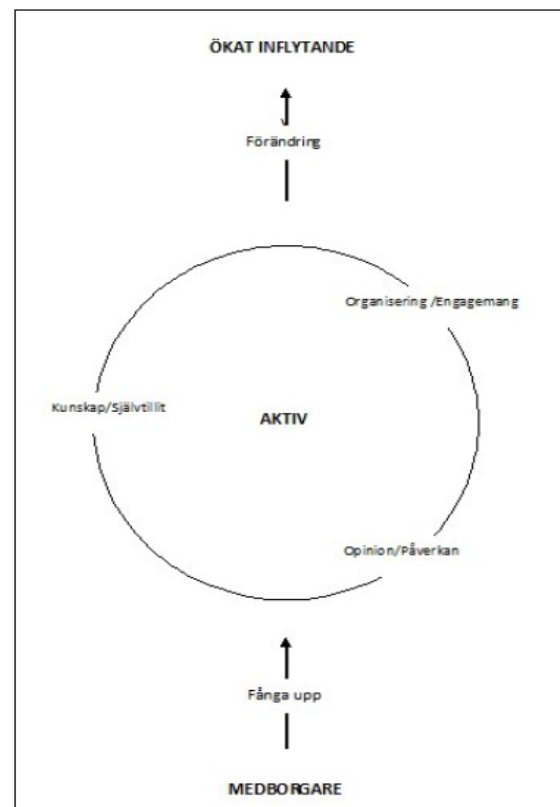

Bild 2. Folkbildning för förändring

4. Uppföljning

För att kvalitetssäkra att vårt stöd och vårt arbete fokuserar rätt samt ger resultat genomför vi uppföljning och utvärderingsarbetet på olika nivåer.

Genom fältbesök hos våra samarbetsorganisationer i Latinamerika, nära och regelbunden dialog samt genom utvärdering och uppföljningsmöten har vi god insikt om våra framsteg. Halvårsvis tar vi fram uppföljningsrapporter om utvecklingsarbetet. Årligen redovisar vi en verksamhetsberättelse samt förser finansiärer med resultatrapporter om vår måluppfyllelse, vilket bidrar till att vi regelbundet både granskar och blir granskade mot våra egna planer (strategisk långtidsplan och verksamhetsplan) samt uppsatta mål i olika finansierade projekt. Vi gör även med jämna mellanrum ett antal olika externa och interna utvärderingar, stickprov samt intervjuer och enkäter för att säkerställa våra uppnådda resultat. En viktig del i uppföljningsarbetet är riskanalys för att på ett bra sätt minimera och förebygga risker som kan komma att påverka måluppfyllelsen i våra planer och projekt. På detta sätt får föreningen en tydlig bild av verksamhetens utveckling och måluppfyllelse och kan på så sätt även agera om vi ser att vår verksamhet inte leder till vad vi förväntat oss.

5. Kapacitet i relation till verksamhetsmål

Vår kapacitet att nå våra mål är god. Vi har väl genomtänkta och tydliga strategier, fungerande uppföljningssystem samt en legitimitet hos allmänheten både i Latinamerika och i Sverige för de frågor vi driver. Latinamerikagruppernas viktigaste resurser för att uppnå föreningens mål finns i vår lokala förankring, förtroende och goda relationer till folkrörelserna i Latinamerika samt i föreningens 54-åriga erfarenhet av att arbeta i Latinamerika.

Latinamerikagrupperna har således bred kunskap om Latinamerika och dess historia som underlättar för en god förståelse av aktuella politiska, ekonomiska och sociala situationerna på kontinenten. Våra samarbetsorganisationer samlar miljontals småbrukare och urfolk, vilket ger dessa organisationer legitimitet och inflytande i politiska debatter och processer nationellt, kontinentalt men även internationellt. Detta är en viktig och betydande kapacitet som Latinamerikagrupperna via samarbetet har för att uppnå föreningens mål.

Föreningens sakkunskaper är höga och bygger på forskning, egna rapporter och vittnesmål från våra samarbetsorganisationer. Genom utbildningar och informationsarbete utbildas föreningens medlemmar och har i sin tur kunskap och kapacitet att stärka upp vårt arbete i Sverige och hjälpa till att nå ut med våra frågor till den svenska allmänheten. Vi samarbetar och har goda relationer med många andra svenska organisationer vilket stärker vårt arbete i Sverige och underlättar för oss att ta plats i politiska debatter och i mediala forum.

6. Resultat under verksamhetsåret 2020

Under senaste året har vårt stöd och vårt arbete i Latinamerika och i Sverige bland annat åstadkommit följande:

6.1 Latinamerika

Latinamerikagrupperna stödjer folkrörelser i Latinamerika. Vårt stöd går till rörelser som arbetar över nationsgränser och nationellt men även på lokal nivå.

2020 var ett tufft år för våra samarbetsorganisationer i Latinamerika. Latinamerikas ekonomier drabbades hårt av coronapandemin och klyftorna mellan rika och fattiga

vidgades ytterligare. Det politiska landskapet har målats om och handlingsutrymmet för civilsamhället minskade rejält i flera länder. Den redan starka hotbilden mot regionens miljö- och människorättsaktivister har förvärrats under pandemin och så gott som alla våra samarbetsorganisationer har under året utsatts för någon form av strukturellt våld. Trots dessa utmaningar har våra samarbetsorganisationer lyckats påverka politiken på såväl kontinental, nationell och regional nivå. Majoriteten av de planerade aktiviteterna har, med vissa anpassningar, genomförts och resultaten har dessutom överstigit förväntan. Kvinnornas deltagande i folkbildningsinsatser var ovanligt hög och låg på 71%

Våra samarbetsorganisationer arbetat med att uppmärksamma våld och utkräva ansvar för brott mot miljö- och människorättsaktivister. Under året har organisationerna inom CLOC-La Via Campesina lyckats driva igenom flera juridiska processer mot stater och privata aktörer. Utöver det har fokus legat på att öka allmänhetens kunskaper om småbrukare deklARATIONEN som FN:s råd för mänskliga rättigheter röstade igenom 2018. En deklARATION som organisationerna inom CLOC-La Via Campesina under flera år kämpat för och arbetat fram. Organisationerna inom CLOC-La Via Campesina har även arbetat för att beslutsfattare ska implementera deklARATIONEN på nationell nivå samt för att internationella organ som FAO ska följa den.

Vår samarbetsorganisation Bartolina Sisa i Bolivia har under året presenterat flera förslag för att öka jämställdheten, avskaffa patriarkatet samt säkra rättigheter för småbrukare och urfolk. Vår samarbetsorganisation Pueblo Kayambi i Ecuador har bidragit till flera politiska förslag för att stärka sin autonomi. De har även fått igenom ett förbättrat försäljningssystem för småskaliga producenter.

Vår samarbetsorganisation Waqib' Kej i Guatemala har inför olika FN-organ vittnat om regeringens våld mot urfolksgrupper, kriminalisering av protester och förföljelse av urfolksledare. Waqib' kej har gett rättsligt stöd till urfolksgrupper som kräver upprättelse för övergrepp som skedde i samband med folkmordet eller kräver tillbaka mark konfiskerades under samma tid.

6.2 Sverige

Latinamerikagrupperna arbetar på olika sätt med att sprida kunskap och väcka engagemang för frågor som rör Latinamerika, rättvisa, och mänskliga rättigheter, hos såväl allmänheten som hos politiker och beslutsfattare.

Beslut som fattas i Sverige eller EU har konsekvenser för människor i Latinamerika. Därför har en viktig del av vårt arbete i Sverige varit att granska hur Sverige följer sina åtaganden och att föra dialog med politiker och beslutsfattare om våra frågor.

Under 2020 deltog vi på 7 möten med 36 politiker och rådgivare till politiker. Tillsammans med andra organisationer tog vi under året fram underlag som använts av beslutsfattare. Vi var bland annat med och tog fram underlag om människorättssituationen i Latinamerika som riksdagsledamoten Lorena Delgado (V) använde i en interpellation. Vi var även med att ta fram Barometern 2020, civilsamhällets granskning av Sveriges politik för global utveckling (utgiven av nätverket Concord). Barometern har enligt utgivarna fått god

förankring inom Regeringskansliet, nått fokalpunkter för Agenda 2030 och PGU och statssekreterare på UD, social-, miljö- och näringsdepartement.

6.3 Verksamhetskostnader 2020

Ändamålskostnader	Insamlingskostnader	Administrationskostnader	Totalt
-11 879 284	-130 311	-4 439	-12 014 034

7. Utvärdering

Våra utvärderingsmetoder fungerar bra och ger relevanta och intressanta svar. De mått som vi finner mest effektiva för att utveckla verksamheten är till viss del kvantitativa. Vi använder oss av t.ex. en aktivitetslogg där antal mottagare av våra nyhetsbrev, följare på sociala medier, antal utåtriktade aktiviteter m.m. löpande dokumenteras. Kvalitativa metoder är dock också viktiga i syfte att mäta reell effekt på våra målgruppers handlingar och uppfattningar kring våra frågor. Individuella samtal och workshops är exempel på kvalitativa metoder som vi använder oss av i alla delar av vår verksamhet.

Våra utvärderingsmetoder bör förbättras och användas i större utsträckning inom föreningen. Det är till exempel svårt att få in rapporter från lokala aktiviteter som medlemmar och aktivister runt om i landet genomfört.

8. Sammanfattningsvis

Sammantaget kan sägas att det gångna året bidragit till att stärka vår och våra samarbetsorganisationers kapacitet att skapa förändring både internt och externt. Trots relativt begränsade verksamhetskostnader och personalresurser har vi goda prestationer att redovisa, vilket bidrar till att förutsättningarna att nå föreningens målsättningar, som finns formulerade i föreningens strategiska långtidsplan 2019-2023, är goda.

För att få en bättre grund för beslut och bättre resultat – samt anpassa oss till den ökande digitaliseringen till följd av Coronapandemin – ser vi just nu över och justerar arbetssätt, arbetsfördelning, prioriteringar, strategier, styrdokument och arbetsverktyg. Vi vill både hitta goda exempel och eventuella brister för att utveckla verksamheten och vara bättre förberedda för oförutsedda händelser och framtida kriser. Det finns ett behov av att engagera våra aktivistgrupper i det arbetet så att de lättare startar upp egna aktiviteter och bidrar ännu mer till föreningens strategiska långtidsplan.